

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri popoldne.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 870.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Nacijonalizem je eno — šovinizem je drugo!

(Dopis.)

Pri »Rdečem praporu« se je menda zgodila osebna sprememba. Kolika že — tega ne vemo. Najnovejši mož piše: »Nacijonalizem v obliki, katero rabijo ta stranke, to je navadna in puhla fraza, to je navadac in podlo hujskanje človeka proti človeku, delavca proti delavcu.«

Ne zamerimo mu možu. Mesto, kjer mu je delovati, so mu še nepoznana tla. Gospod Kopač bi rekel, da je še le prinesel »punkelček«.

Ne kaže torej, da bi se žnjim prepirali o nacijonalizmu v Trstu, dokler nima niti blede ideje o narodnostnih odnošajih v tem mestu in dokler ne pozna in ne ve, kaki so motivi za borbo na tej in kaki na oni strani! Naj le spozna in če je pošten, bo potem vedel tudi razlikovati ter pride morda do spoznanja, da vendar ne gre to — ker je krivično — metati kar v en koš nacijonalizem tržaški pri tej in oni stranki. Morda bo vendar priznaval: da na eni strani je tisti plemeniti nacijonalizem, ki stremi po zadovoljenju opravičenim, ves napredek povspesujem in omiko naroda povzdiga ječim aspiracijam; na drugi strani pa grd izrastek nacijonalizma, ki se pojavlja v takih oblikah in stremi za takimi cilji — po zatiranju drugih —, da zasluži ime šovinizma.

Da, da, dragi novi mož: treba malec razlikovati med nacijonalizmom in med izrastki nacijonalizma, med borbo za prava in svobodo naroda in med borbo za gospodovanje enega naroda nad drugim. Nacijonalizem je svobodoljuben, izrastki nacijonalizma pa pomenjajo tiranstvo enih in suženstvo drugih!

Novi mož v »Rdečem praporu« naj torej izvoli študirati narodnostne razmere v Trstu, naj izvoli proučevati, so li nagoni na eni in drugi strani res enaki, eni in isti, ali niso marveč na eni strani nagoni plemeniti, dobri, pravični, na drugi pa nasilni in narekovani od najgršega nacijonalnega egoizma, ob katerem poslednjem se pa redi tudi najumazaneja dobičkarja klik in posamičnih oseb!

Mi bi svetovali torej novemu možu v »Rdečem praporu«, naj ne bo prenael v sodbah, da se ne ureže, kakor se je že marsikdo drugi — njegovih prednikov videl

končno ljuto prevarjenega v svojih pričakovanjih in kalkulih! Naj ne sodi o razmerah, dokler jih ne pozna. Inveruje naj nam, da jih ne bo tako hitro poznal. Te razmere naše so ekscepcijske, posebne, nenavadne. Pa tu li to naj nam veruje, da jih ne bo poznal nikdar, ako pade tudi on v greh svojih prednikov: ako ne bo hotel opazovati stvari skozi stekla trezne objektivnosti in se bo raje dajal »informirati« od onih, ki mu bodo devali na oči naočnike v barvah lastne strankarske tendence.

Kakor že opetovano rečeno: kdor boče v Trstu prav soditi razmere ter noče, da mu realni odnošaji pripravijo trpko deziluzijo, ta mora umeti razlikovati med nacijonalizmom in nacijonalnim šovinizmom.

Drugače — mora biti krivičen. Bodi mu naravnost povedano: v pomanjkanju na pripravnosti in volji za tako razlikovanje je vzrok dosedaj, da so bili voditelji slovenske socijalne demokracije v Trstu vedno krivični. In vedno je njihova krivičnost zadevala lastno kri. Nikoli jim ni bilo do tega, da bi proučevali tukajšnje življenje, da bi se malec prepričali: kaj hočejo in po čem streme na tej in po čem na drugi strani! Oai so le videli narodno stranko tu in tam »buržoazijo« tu in tam. In temu primerna je bila njihova sodba — kratka, enako uničevalna za obe strani!

Ves efet njihovega razgrevanja pa je bil končno ta, da niso nič dosegli na nobeno stran! Narobe: na eni strani so še pomagali izrastkom nacijonalizma: sebičnosti, gospodstvaželnosti, brutalnosti, s tem, da niso nič storili proti njim. Na drugi strani pa so le izžvali ogorčenje proti sebi, ker so one, ki trpe krivico, jednostavno postavljali na stran krivičnikov, ker so slepo mahali potlačiteljih in tlačnih.

Še enkrat in še enkrat bodi povedano: kdor boče biti pravičen sodnik v tržaških narodnih bojih med Italijani in Slovenci, ta mora razlikovati med nacijonalizmom, ki je plemenita etična sila in provzroča tudi efekte, povspesujoče plemeniti napredek narodov; in med izrastki nacijonalizma, zastrupljajočimi življenje narodov. Največa krivica je, ako se dobro zameča s slabim vred!

Tudi mi bi lahko vse to, kar novi mož v »Rdečem praporu« podtika nacijonalizmu, podtaknili socijalizmu. Z isto toliko pravice bi mi podtikali lahko socijalnemu gibanju, da

govoru z banko. On je vse to izvršil, deluje od jutra do mraka, za to shranjeni denar je porabil vestno in dodal je celó denarja iz svojih lastnih žepov, kakor je pripovedoval grof Orfeo sam. In takega moža imenuje ona človeka nižega elja in hladnega računarja, ter ga smatra skopuhom, kateri samo kopra po koristi in dobičku!

Ko je bila grofica Alica na samem s Slavomiro, mu je poverila ves ta govor in dala mu na koncu, kako se je ljuto prevarila v Meliti.

»Kaj hočeš, draga moja!« je rekel grof svojeji častiteji ženi. »Kakor zlato v ogoju, tako se v zakonu poskušajo karakterji. Tu se še le pokaže, kaj je pravo zlato, a kaj imitacija. Melita je tudi še le sedaj v zakonu pokazala svojo pravo dušo, a do svoje poroke se je hlinila in se pretvarjala, dokler ni sel na njene limanice pošten mlad človek, kakoršen je Branimir. Jaz ga pomilujem.«

»On je že sedaj nezadovoljen«, je opomnila Alica. »Siromak, on sicer vestno skriva, ali vendar je opaziti to.«

»Branimir tega niti ne taji. Sam mi je priznal, da je Melita grozno muhasta, večkrat tudi neznosna... No, on se nadeja, da krene vse na boljše.«

»Jaz ne verujem«, je rekla Alica odkri-

dela razpor med ljudmi, da hujška človeka proti človeku, ker je ustvarilo nove struje.

Ali mi nočemo grešiti tako. Mi nočemo napadati plemenite ideje same! Ideja ostaja lepa, ako tudi jo nekateri prostituirajo! Socijalnega gibanja z veliko nalogo za povzdigo revežev iz nižav bede in socijalnega ponižanja ne bomo mi zametali nikdar. Pač pa pobijamo in bomo pobijali grde izrastke plemenite ideje. Istotako naj delajo socijalisti nasproti nacijonalnemu vprašanju: pravično nacijonalno stvar, borbo za revindikacijo pravice tlačnih, naj podpirajo, in če je že nočejo podpirati, vsaj epoštujejo naj jo!! Pobijajo pa naj grde izrastke pravične nacijonalne ideje — šovinizem, brutalnost. In prepričajo naj se, kje se tu v Trstu bore za nacijonalno idejo in kje se nacijonalizem pretvarja v bestijalizem. Potem bodo videli, kaka krivica je to, ako se vse skupaj slepo meče v en predal — in potem bodo morda tudi drugače sodili o tržaških Slovencih in njihovi narodni stranki.

XIV. glavna skupščina

„Zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev“ v Trstu.

(Zvršetek.)

Banket.

Banketa se je udeležilo gotovo nad 300 učiteljev in učiteljic ter nekoliko družih gostov.

»Zavezini« predsednik gospod Luka Jelenc je napil Njeg. Veličanstvu, gospod nadučitelj Kosovel iz Sežane pa navzočima častnima členoma dru. Tavčarju in Ivanu Hribarju. Tej napitnici so učitelji burno pritrjevali.

Župan Ivan Hribar je izvajal, da popred je »Zaveza« zborovala na severju domovine, v Mariboru, sedaj pa je prihitela na jug, v Trst. To ga veselilo. Kajti Trst je jako važna pozicija. Tu so vrata v veliki svet. Dobro je, da se spoznava velika važnost tega mesta. A potrebno je tudi, da se uverjamo, kako težavno delo vrše oni, ki branijo to pozicijo. Odnesite od tu zavest, da oni vestno vrše to težko delo. Nam pa je dolžnost, da jih podpiramo vsi. Trst je vreden vse naše podpore. Vsi moramo gledati, da se nam jezikovne meje ne krčijo. V prvi vrsti pa je učitelstvu paziti na to.

toarčno, spominjva se svojega nedavnega razgovora z Melito.

»Niti jaz ne«, je odvrnil grof. »Ali naj se ne igra preveč z njim. On sedaj še popušča, ker je še poln ljubezni. Ali ko se ta ljubezen nekoliko ohladi, tedaj naj se varuje naša dobra Melita, ker bi mogla samo sebe pred časom upropastiti.«

»To so žalostni izgledi v bodočnost!« je vzdihnila Alica, čuteča najživejšo sočutje do človeka, katerega je odkritosrčno spoštjevala. Sedaj se je tudi kesala, da je posredovala ob sklepanju tega zakona, kateri tako žalostno hira. Kaka sreča, da je spoznala Melito tedaj, kakor jo je spoznala malo prej; ona bi bila vporabila ves svoj upliv na Branimira, da bi odjenjal od nesrečne nakane, da se oženi z Melito. Ali sedaj je že kasno, sedaj se ne dà nič več popraviti, in najbolje je, ako se ne bo nič mešala v njiju zakonske odnošaje. Alica se je odločila, da se bo v bodoče tako vedla nasproti Branimiru in Meliti.

Dva dni kasneje je odpotoval grof Slavomir z Alico. Branimir je čutil, da mu bo težko brez njiju, svojih najbližnjih prijateljev, a Melita se je bala dolgega časa, ker je ostala popolnoma sama s svojim možem, čegar družba jej ni ugajala.

se računajo potrditi petito. Za večkratno naročilo — posrednim popustom Poslana, osmrtno in javne zahvale domači oglašitvi — naj se najmanj po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Tu je govornik aludiral na nekega slovenskega politika, ki je nekdanj svetovalec nekemu učitelju, naj bodo učitelji krotki in ponižni. Ponižnost in krotkost sti sicer lepi čednosti, ali koristni nisti ne za narod, ne za stan. Učitelji naj bodo samosvestni. V zavezi imajo krepko organizacijo, ki bo velika moč, ako se združi s češko in poljsko. Učitelji naj negujejo naš jezik, kajti jezik nam varuje našo slovensko posest. Učitelji naj ne klonijo duhom pred Nemci. Samosvestnosti treba, ali tudi trdne materialne podlage. Vseh so se že spomnili, spomnili so se slednjič tudi siromakov dijurnistov, le za učitelje ne skrbiti ne dežela ne država. Učitelji morajo imeti branniteljev, ki dosežejo, da bo država pomagala deželam urediti položnje učiteljev. Tu je govornik reagiral na trditve, da mora kmet največ žrtvovati za šolstvo, ampak mesta in industrijalna podjetja da plačajo največ. Govornik bo v dež. zboru vsikdar zastopnik zahtev učitelstva. Ako se izdajajo tisoči in tisoči za vodovode, ne sme jih biti škoda tudi za živi vrecle omike in prosvete.

Nadučitelj Gregorin je napil voditeljem tržaških Slovencev ter žilavosti Slovencev ob Adriji.

Na tej napitnici se je zahvalil gosp. dr. Otokar Rybář, rekši, da se zasluge Tržačanov precenjujejo. Važnost slovenske pozicije v Trstu je pripisovati važnosti mesta samega in njega okolice. Zaslonba naša je naša okolica. Ta je bila vsikdar slovenska, je, in ako Bog da, tudi ostane taka. Mesto seveda ima italijansko lice in italijanski zastop. V tem je vzrok, da niste bili oficijelno vsprejeti. Če pa vas ni pozdravil slovenski župan, pa vsprejmite kakor oficijelen ta moj pozdrav kakor zastopnika mesta. Ako ostane okolica taka, kakoršnja je, in ako dohimo v Trstu, česar najprej trebamo za napredek — šole, potem utegne priti čas, ko bo slovenske učitelje pozdravljali tudi tržaški župan. Naš boj za šolo je znan. Nam se očita večkrat, da ne lažemo barve. Mi kažemo več barv — to so barve, modra, bela, rdeča, barve slovenske trobojnice. Za zmago sloven. trobojnice se bomo borili, za njo tudi umrjemo, če treba.

Danes ste vsprejeli resolucijo našega šolskega vprašanja. Mi smo vam hvaležni na tem. Bog daj najboljšega vapeha. — V imenu tržaškega mestnega in okoličanskega slovenstva napija Zavezi.

Kaj naj prične v tej osamelosti? Komu na ljubo naj se vozi v svojih elegantnih kočijah, ali naj jaha na svojej polnokrvnej angležkej kobili, katero jej je daroval Branimir? Morda-li bedastim kmetom na ljubo, da bi kleli za njo, ker se jej morajo umikati na cesti, ali da bi se jej smejali, ko bi jo videli jahati.

Zastoj jo je Branimir nagovarjal, da se kam pelje v družbi z njim, ali da izjahata skupaj. Ona je ostala rajši doma, a dnevi čas je ubijala na svoj način. Zjutraj je spala dolgo, do desete, često tudi do enajste ure, zatem se je kopala in s pomočjo sobarice je izvršila toaleta; potem je šla v park in se tu sprehajala, ali je sela na klop na kakem razgledu. Tu je čitala kak francoski roman, pisana svobodno, po njenem ukusu. Svirati na glasovir, ali včasih zapeti, ni jej prišlo na misel niti v sanjah.

Še enkrat se je peljala z Branimirom v Strazince, da bi povrnila obisk sosedu Grabaricu. Ob tej priliki so se razgovarjali največ o ekonomiji in so pregledovali gospodarstvo, kar jo je jako dolgočasilo. Hlev za konje, v katerega je pogledala mimogrede, ni jej nimalo ugajal. Bil je temen in pretesen za onih osem konj, katere je imel Grabaric za vožnjo in v gospodarstvu. Konji za

PODLISTEK

MELITA.

Povest iz naše dobe.

Spisal Josip Evgen Tomić; prevedel Radl.

Drugi del.

I.

»Spremeniti mnenje o njem, to bi morda še mogla, ali ljubiti ga... nikdar«, je odvrnila Melita na Alica. »To bi bil čudež, a jaz ne verujem v čudeže.«

»Jaz pa verujem; čas pokaže, kdo od naju dveh ima prav«, je izjavila Alica, ne verujoča niti sama svojim besedam.

S tem se je zvršil razgovor o tej stvari, razgovor, ki je jako neugodno vplival na Alico. Ona se je sedaj prvič uverila, da je v Meliti nelepa duša. Samo kako nepravilna je nasproti svojemu možu, kateri jo obožuje ter uganjuje in spolnjuje vsako tudi najmanjšo željo njeno. Sama jej je pripovedovala, s kakim kneževskim komfortom sta potovala po poroki po Italiji, Švici, Francoskem in Nemškem, kako je uprav razsipno trošil, le da bi jej ugodil in zadovoljal njenemu ponosu. A po potovanju se je požuril, takoj v Delldvor in tu je vodil ves mesec poboljšanje, katere je moral Orfeo izvesti po do-

G. dr. Ivan Tavčar je reagiral na Rybářev izrek o trobojnicah. Veseli ga, da se tržaški Slovenci bore za zmago te trobojnice, pripominja pa, da v slovenski trobojnici ni črne barve! Odkar prihaja na skupščine zavze, vidi, da je to armada, nekaka revija učiteljev pred slovenskim svetom. To je protest proti tistim časom, ko so bili učitelji mežnarji, administranti in najboljši go d e i. Slovenski narod potrebuje učiteljstvo, kajti izgnati mora rod analfabetov. Učiteljstvo se ne sme dati potlačiti na nekdanjo stopinjo. Reakcionarstvo je najbolj nevarno vam in narodu. Časi so resni in tudi učitelj se mora postaviti na eno in drugo stran in ne sme plavati po vodi kakor trhlen les. Govornik je napil zvezi med učiteljstvom in narodno-napredno stranko.

S tem je bil završen oficijelni del. Gosti pa so še precej časa ostali v prijateljskih pogovorih, o čemer jih je gospod učitelj Št. Ferluga izborna zabaval s šaljivim predavanjem o — »križu«.

Zabave, ki se je na večer vršila v Bar-kovljah, smo že omenili.

Politični pregled.

V Trstu, 20. avgusta 1902.

Sfrankarski shod nemško-avstrijske socialne demokracije v Ustju. Predvčeršnjim so razpravljali o časopisju stranke. Predsednik Popp je na razsežno govoril o načrtu reforme tiskovnega zakona. Marsikatera njegova misel se je lepo paralelno razvijala z našimi. Ako je menil, da se na Dunaju oziroma na tožbe radi žaljenja časti potom tiska socialni demokratje na milost in nemilost izročeni krščanskim socialistom, svojim političnim nasprotnikom, in da se je težko odločiti oziroma na določbo v namerjani reformi, da se namreč tožbe radi žaljenja časti odtegnejo porotnim sodiščem in se toženci postavijo pred redne sodnike — je socialistiški vodja označil tudi naš položaj na mnogih točkah periferije.

Tudi nam se je težko odločiti. Z našelnege, svobodnostnege, liberalnege, demokratičnega stališča bi morali protestirati proti temu, da se kompetenca sodnikov iz naroda utešuje; uvaževaje pa faktične razmere, politična in narodna nasprotstva, katerih utis se tudi porotnik ne more popolnoma odtezati, pa moramo zopet pozdravljati z veseljem, da bodo o rečenih tožbah sodili sodniki po poklicu. Poročevalec Popp je torej izjavil, da namerjane reforme ni smeti kar zacetati, ampak poslanecem je v dolžnost delati na to, da pridejo v osnovo boljše določila.

Dež. poslanec dr. Adler je reformo tiskovnega zakona označal sicer kakor velik napredek — izlasti z odpravo prepovedi kolportaje in objektivnega postopanja —, ali te pridobitve bo treba plačati z velikimi žrtvami. Z vsa pravico je dr. Adler označal kakor veliko nevarnost določilo, da bodo uradniki radi kake stvarne kritike o javni upravi mogli tožiti radi osebnega razžaljenja. Po takem bi bila vsa svoboda tiska nasproti državni upravi malone povsem iluzorna. Na eni strani bi nam razširili svobodo, na drugi bi nam jo nevarno utešili. Umestno je bilo torej, da je dr. Adler pozival poslance, naj prepričajo to! Te dolžnosti naj se zavedajo vsi poslanci, ki so res

kočijo so bili popolnoma navadne madjarske pasme, kateri so še kolikor toliko pristojali pri neukusni, stari kripici svojega gospodarja, ali za elegantno kočijo niso bili. Priletni samec ni imel nič v svojem domu, kar bi moglo zbuditi interes mlade gospe.

Da-si je ni nič vleklo domov, je bila vendar zadovoljna, ko sta se vračala.

»Ne vodi me nikamor več!«, je rekla zvečer svojemu možu. »Dolgočasno je tudi tukaj, ali vendar volim doma ostati.«

Melita je od dne do dne čutila vedno bolj, da je res, česar se je bala. Njeno stanje se je slabšalo od dne do dne. Trpela je mnogo, kakor navadno ženska v blagoslovljenem stanju. Postala je razdražljiva do skrajnosti. Najmanjša stvar jo je znala razjeziti do besnosti. Posli so se začeli tresti pred njo, a tudi sam Branimir se je bal izgovarjati njeno jezo.

»Ah, kako sem nesrečna, kako sem nesrečna!« je začela čisto vsikljati, a o tem se je prijemala za glavo, pritiskala pesti na čelo ter začela ihteti. On je moral gledati to, a ni smel izustiti niti besede, da bi jo utešil, ker je vedel, da bi jo s tem le še več razjezil. (Pride še.)

prijatelji svobode. Zadnji govornik o predmetu je bil posl. Schuhmeier, ki je izjavil, da načrta reforme, kakor je sedaj, ni možno vsprejeti.

Tudi mi pravimo tako. Če bi bilo javnemu uradniku dovoljeno tožiti radi osebnega razžaljenja, ako si je kdo usodil izreči nemilo sodbo o njegovem uradnem delovanju, potem bi se iz tega razvil sistem neprestanih tožeb in proganjanja. Ako bi hotel javen list za doščati svoji nalogi in grajati, kar se mu zdi graje vredno, izpostavljen bi bil večnim tožbam, ki bi ga končno ugonobile; ali pa bi se moral izogibati vsaki kritiki javne uprave; s tem pa bi se odpovedal svoji nalogi in bi zgubil pravico do ekzistence. Ne, taka reforma ne bi bila reforma, ampak — korak nazaj. Nazaj pa ne smemo delati korakov. Reforme sedanjih dni morajo kazati tendencijo napredka.

Shod nemško-avstrijske socialne demokracije je bil predvčeršnjim zaključen.

Pomiloženje ruskih dijakov. Preko Berolina prihaja vest, da je car izdal nadaljen dekret, vsled katerega so bili izpušeni iz zaporov v različnih krajih države skoro vsi dijaki, ki so se bili udeležili nemirov v mesecu februarju. Kakih 100 je pozvanih iz Sibirije, kjer so bili kakih 5 let v proganstvu. Vsem je dana pravica, da morejo na jesen zopet obiskovati vsenčilišča.

Burski poveljniki na Nizozemskem. Ko so burski poveljniki Botha, Dewet in Delarey včeraj zjutraj na parniku dospeli v Rotterdam, pričakovala jih je na obrežju neštevilna množica ljudstva, ki jih je navdušeno pozdravljala. Burski poveljniki so odzdravljali jako pristržno in ne z ono hladnostjo, kakor v Londonu. Na mestu, kjer je parnik pristal, pričakovala je burske poveljnike med drugimi tudi soproga generala Bothe, ki se je tam po dolgem ločenju sestala se svojim soprogom. Bure je pozdravil rotterdamski župan, na kar so se generali in njih spremstvo v 8 kočijah vozili po mestu, povsod navdušeno pozdravljani. Po triurnem mučenju v Rotterdamu odpeljali so se burski poveljniki v Haag, kjer jih je o prihodu tamošnje prebivalstvo pozdravilo z neopisnim navdušenjem. General Botha je v daljšem govoru nagovoril množico in se tudi v imenu svojih tovarišev zahvalil na presrečnem vsprejemu; dejal je tudi med drugim, da se ni prišel čas, ko bodo mogli burski načelniki povedati vse, kar jim je na srcu. Popoldne so obiskali v kopališču Ševenigen bivšega oranjskega predsednika Stejna. Jutri obiščejo Krügerja v Utrechtu, potem pa pojdejo na pogreb Luke Meyerja v Bruselj. Govori se, da se v osmih dneh povrnejo na Angležko.

Macedonski kongres. Zončevi pristaji so si z izključenjem delegatov drugih strank znali priboriti na macedonskem kongresu, ki se te dni vrši v Sredcu, večino. Kljub temu pa je resnična večina macedonskega odbora še vedno na strani Sarafova, ki ima večji ugled in upliv med člani tajne organizacije. O generalu Zončevu pa se sumi, da dela za Bolgarijo t. j. za to, da bi se Macedonija priklopila Bolgariji, medtem ko deluje Sarafov za samostojnost Macedonije. Govori se pa, da Sarafovec prav lahko izpodkoplje tla Zončevi stranki in sicer s tem, da jej odtegnejo denarje prisose.

Bolgarska vlada je prepovedala vsem državnim uradnikom udeležitev na macedonskem kongresu in je odpustila iz službe 15 državnih uradnikov, ki se niso brigali za to prepoved.

Tržaške vesti.

Praški »Hlahol« v Trstu. Včeraj zjutraj je prispelo v Trst kakih 40 pevcev in drugih členov slavnoznanege pevskega zbora »Hlahol« iz Prage. Žanjimi je tudi naš rojak, akad. slikar G e r m. Radi znanih naših razmer in tudi z oziroma na dobo (poletje in delavnika) ni bilo mogoče prirediti namerovanega koncerta v korist podpornega društva slovenskih visokošolcev v Pragi. Pač pa so se gostje in več tržaških Slovanov zbrali v zgoraj dvorani »Hôtela Volpich« na prijateljski pogovor. V imeu Tržačanov je nazdravil izletnikom g. prof. M a n d i c, naglašujč važnost slovenske pesmi za razvitek slovenskih narodov. V imeu izletnikov je odzdravil gospod G e r m, izražujč željo, da se v prihodnje snidemo v »Narodnem domu«.

Danes popoldne so si gostje ogledali mesto, o poludne pa so odpotovali v Benetke.

Čestitka dr. u Laginji. Praška »Politik« citira naše kratke opazke, ki smo jih povodom petdesetletnice dr. a Matka Laginje napisali o pomembnosti tega moža na čelu naše narodne borbe v Istri. Naši želji, da bi nam Bog ohranil dra. Laginjo še dolgo vrsto let, pridodaje praški list: Tež želji, ki je gotudi želja oboema slovanskima narodoma v Istri, se pridružujemo tudi mi iz polnega srca v topli simpatiji za istega (dra. Laginjo). Mnogaja ljeta!

Novi škof tržaški. Iz »Slov. Naroda« posnemljemo, da se je novi tržaški škof mons. dr. Nagl včeraj v spremstvu prošta dra. Elberta odpeljal proti Trstu.

Sinočnji »Trieste« pa piše, da novi škof prispe v Trst dne 28. t. m. ob 5. uri popoldne. Dva kanonika tržaška da mu pojedeta nasproti do Ljubljane, njegova ekscelelenca gospod namestnik pa da ga bo pričakoval v Nabrežini. Na kolodvoru tržaškem bodo pričakovali vsi kanoniki kapitlja, druga duhovščina, javni funkcionarji in meščani.

Pravica Slovencev v cerkvi. Prejeli smo: Na tisoče je našega ljudstva, ki vsako leto ob velikem Šmarnu hodi na božjo pot v Barbano v Furlaniji, da opravlja tam svojo pobožnost ter da bi se krepčalo v svojem verskem čustvovanju.

Barbana v Furlaniji je postala našemu ljudstvu kaj priljubljena božja pot. Kdor hoče — kakor se pravi — »obljubo spolniti«, ta hiti ob Šmarnih dnevih v Barbano. Na tisoče naših ljudi obiskuje torej Barbano. Med romarji so Slovenci v odločni večini, veliko več jih je nego avstrijskih in Lahov iz kraljestva skupaj.

Človek bi menil torej, da bodo menihi na rečenem svetišču tudi računali s tem našim življenjem. Pričakovati bi bilo tega, tudi če ne iz spoštovanja do naše narodnosti, pa vsaj iz spoštovanja do tistega namena, radi katerega hodi ljudstvo na božjo pot. Ljudstvo išče verskega krepila — a kako naj ga dobi, nego v jeziku, katerega umeje?! Kdo naj mu da takega krepila, ako ne oni, ki zna ljudstvu govoriti v jeziku, katerega ljudstvo umeje?! To so vprašanja, na katera niti odgovarjati ne treba. Odgovor se usiljuje sam po zdravem človeškem razumu. Zahteva in potreba siliti tu tako naravnost ven iz narave, da bi ja ne smel ignorirati niti italijanski fanatizem laških menihov.

Sedaj pa čujte, kaj se je zgodilo letos v Barbani. To je bil škandal — nečuvčen škandal, nečuvčno izzivanje.

Prišel je v Barbano slovenski propovednik Budin, da bi propovedoval slovenskim vernikom. A tikom pred propovedjo mu je bilo zbrzojavko od nadškofa goriškega prepovedano, da ne sme propovedovati.

Vest o tej več nego čudni odredbi nadškofa je provzročila silno ogorčenje med maso slovenskih vernikov in na mestu, kjer so slovenski verniki hoteli povzdigati srca k Bogu, je bilo čuti — psolv. In padale so pikre tudi na adresu prevzvišenege.

Františkanski konvent je odločil potem — kakor smo izvedeli od zanesljive strani — prav po salomonski: pritrčil je odredbi škofovi, češ, da v cerkvi ni smeti slovenski propovedovati, ali napravil je slovenskim vernikom koncesijo, da so mogli poslušati besedo božjo v svojem jeziku — pred cerkvijo!!

Torej zdaj vemo: slovensko ljudstvo ni vredno, da bi v cerkvi poslušalo besedo božjo; ostati je moralo zunaj cerkve. Tu se spominjamo svojedobnega izreka znanega laškega reformatorja, češ, da cerkev pri sv. Antonu starem je p r e a r i s t o k r a t i č n a, da bi se v njej smelo peti in glasno moliti in trdem in nelepem slovenskem jeziku. Tu smo torej: dobro in pobožno slovensko ljudstvo je postavljeno pred alternativo: ali ostani zunaj cerkve, ali pa zataji na pragu cerkve svoje slovensko rojstvo. Tako zahteva — politika v cerkvi v Trstu in v Barbano.

Da je bil kdo v Barbano, ki bi le nekoliko podrezal do skrajnega ogorčenje ljudstvo, dogodil bi se bil gotovo velik škandal, za katerega bi bil odgovoren tudi prevzvišeni v Gorici. In prevzvišeni naj pomisli še nekaj: kako bo pri srečanju samemu in ljudstvu, ko bo prihajal med isto v Barbano užaljeno ljudstvo, deliti mu svoj blagoslov!!

No, to ljudstvo ni bilo ogorčeno le radi rečene prepovedi. Kar ni storila ta, spopolnili so laški mežnarji s svojim postopanjem. Isto ljudstvo, ki je malo poprej hitelo dati za svete maše, so z m e r j a l i s — š č a v i!

Potem pa se tožijo, da vera peša! Ne, vera v Boga ne peša, pač pa res peša vera v pravičnost izvestnih cerkvenih krogov!

Konečno bodi povedano prevzvišenemu v Gorici, da je s svojo prepovedjo ustvaril nevaren preudic. Iz dogodka v Barbano bi se mogle izemiti logične posledice na — drugih svetiščih! Kar je v Barbano prav, mora biti prav na pr. tudi na sv. Gori. Z isto pravico, s katero v furlanskem Barbanu pode slovenski jezik iz cerkve, z isto pravico, pravimo, bi moglo zahtevati naše slovensko ljudstvo, da na sv. Gori ne bodi mesta za drugi, nego slovenski jezik. Če je naroden šovinizem dovoljen v Barbano, morali se bodo spoprijazniti žnjim tudi na sv. Gori. Narod slovenski zahteva tudi v cerkvi svojo pravico.

Čudna logika! Reški »Novi list« meni, da je čudna logika to, ako tržaški »Piccolo« s statistiko dijakov na srednjih šolah v Primorju dokazuje, da je večina prebivalstva v tej pokrajini italijanska. Še bolje da bi bil pogodil »Piccolo«, ako bi bil mesto statistike dijakov kar vzela za podlago razmerje srednjih šol samih. Od 12 takih šol, kar jih je v Primorju, je le ena slovanska! Torej? Dokaz je tu, neovržen dokaz, da Slovanov v Primorju prav za prav ni, oziroma, da Slovanstvo tvori še le komaj dvanajsti del prebivalstva...

»Novi list« vaklika: »Tako se mistificira javno mnenje v sosednji Italiji. V naših krajih pa ne, kajti mistifikacije »Piccola« so tu že dobro znane; in v kolikor niso, našle so sedaj mojstra, ki junaški odkriva dela »Piccola«: list »Il Sole«.

Da je »Sole« »Piccolo« korajžno za petami, to je res. Ali reški list je malec preveč optimist, ako meni, da tržaška publika po svoji večini spoznava »Piccolove« mistifikacije glede narodnih razmer v Primorju. V toliko je res krenulo na bolje, da ni več čuti toliko psovka na adresu slovenskih deželanov. Sicer pa treba poznati to publiko in nje — nevednost. Da je »Piccolo« danes zatrdi, da je na pr. Kastav izključno italijansko mesto, mi bi stavili, da jih ni 10% med italijansko čitajočo publiko trž ško, ki ne bi verjeli tega kakor evangelje. Pa naj sicer še tako pridno čitajo »Sole«. Pa kaj govorimo o tržaški publici! Saj je redek tudi e. kr. državni uradnik italijanske narodnosti — torej človek, ki se je moral kaj učiti in ki bi že v svoje službene namene moral poznati narodnostne razmere v pokrajini — ki ne bi prisegal unisono s »Piccolom«, da je Primorje italijanska pokrajina in za katerega ne bi bila argumentacija »Piccola« s statistiko učencev na srednjih šolah naravnost premagovalna, neoporečna. A mi ne bi stavili niti vinarja, da si ni tudi kakov uradnik na visokem e. kr. namestništvu samem z rudečim podčrtal dotične številke »Piccola« in jo skrbno spravil v svoj fascikelj za — eventualne pozneje referate o opravičenosti aspiracij Slovencev v tej pokrajini.

Čudna je logika »Piccola« in opira se na čudne statistike. Ali naj bo še tako čudno eno in drugo — vendar ni še tako čudno, da ne bi veljalo na vseh koncih in krajih. Malec presangviničen je torej »Novi list« v svoji nadi, da se tu ne veruje več mistifikacijam »Piccola«.

Ljubljanskemu »Slovencu«. Na notico v »Slovencu« pod naslovom »Še nekaj o zborovanju naprednih učiteljev v Trstu«, v kolikor se ista tiče napadov na tržaške slovenske politike, odgovarjamo sledeče:

Mi vemo, da gospodje pri »Slovencu« nimajo radi tržaških slovenskih politikov in da se proti njim radi poslužujejo pisave, kakoršnja smo mi večkrat označili za neojalno. Tudi sedaj nastopajo proti tržaškim politikom — po stari farizejski navadi — s »krivo prič«.

»Slovenec« obdoljuje tržaške politike na usta »krive priče« tako-le:

»Vstal je dr. Tavčar in jih je prav gorkih sipal na adresu tržaških »politikov«; očital jim je, da nimajo poguma, in obžaloval je, da mora svojega kolego advokata dr. Rybářa vabiti, da se loči že enkrat negotovosti in naj pomaga v boju proti »črni kugi«. Seveda so mu ploskali, vsled česar je tržaški politikom ušel »kuraž« in se niso upali oči v oči ugovarjati in pred Tavčarjem zagovarjati svoje v »Edinosti« izpovedane doktrine.«

Kakor so si pa evangelijske farizejske »krive priče« na koncu svojega pričevanja protislovile in zanikale, kar so prej trdile, tako je tudi »Slovenec« »kriva priča« po-

rušila, kar je prej z lažjo sezidala. Na koncu svojega krivega pričevanja pravi tako-le:

»Tukaj naj omenimo, da je na tržaške poslušatelje napadane na duhovnike od strani učiteljev napravilo neugoden utis, ker si ne morejo misliti vzgojiteljev mladine, živečih v sovrastvu z duhovniki, edinimi pravimi vzgojitelji in zavetniki našega siromašnega naroda.«

Nismo se hoteli ozirati na to. Ali, ker je bil »Slovenec« proglasen na katoliškem shodu v Ljubljani kakor pošten slovenski list, moramo zaradi slovenskih čitateljev pozvati ga na red in mu poklicati v spomin neustrašeno nastopanje tržaških politikov — njim na čelu dra. Rybača, ki so znali vselej in ob vsaki priliki tudi v sami Ljubljani odločno in radikalno zastopati in spravljati v veljavo »doktrine, izpovedane v svoji »Eliasti«! To so storili dostojnim načinom tudi povodom učiteljskega shoda v Trstu. Seveda niso hoteli proti svojim slov. bratom posnemati »taktike« modernih slovenskih politikov v kranjskem deželnem zboru!

Od sv. Ivana pri Trstu. V »Slovenskem Narodu« čitamo: »Vsako leto naznanjali so nam Svetoivančanom topiči rojstni dan našega vladarja; letos pa je bilo vse tiho. Tudi ob procesiji sv. Rešnjega Telesa ni bilo letos streljanja. Ker smo vedeli, da strelja vsako leto naš poslanec gospod Vatovec, vprašali smo se začudeno, kako je to mogoče. In izvedeli smo sledeče: Gospod Vatovec je napravil letos pismeno prošnjo, v kateri je prosil tukajšajo policijo, naj mu dovolji tudi letos streljati, kakor je streljal že toliko let ob procesiji in na predvečer rojstnega dne našega vladarja. Na slovensko prošnjo prejel je nemški odgovor, v katerem mu je policija podkaznijo prepovedala vsako streljanje s topiči. Tako goje v Trstu lojalnost!«

Naznanilo. Od e. kr. redarstvenega ravateljstva smo prejeli naznanilo, da sta se urad e. k. okrajnega redarstvenega komisarijata št. I na Vrde in s tem spojeno e. kr. redarstveno nadzorništvo št. 7 — katera urada sta se do sedaj nahajala v ul. Scussa 6 —, danes 20. tek. meseca preselila v novo poslopje v ulici Vieolo Cielo št. 1.

Brezvesten oče. Včeraj, ob 2. uri popoldne, šla je družba petih pijancev preko sprehajalšča Acquedotto. Jeden izmed ponočnjakov nosil je na hrbtni 15-letnega, popolnoma pijanega dečka, ki je bolešno stokal. Videči to, so nekateri gospodje, ki so se nahajali v bližnji kavarni, pristopili k družbi in zahtevali, naj ubogega dečka, katerega je družba tako opijanila, ponesejo na zdravniško postajo. Dečkov oče pa se je najodločnejše uprl tej zahtevi in je rekel, da nima njemu nikdo zapovedovati. Udal se je še-le potem, ko je prišel redar in mu zažugal, da ga sicer aretirajo. Na zdravniški postaji je zdravnik ubogemu dečku pomagal zopet k zavesti, na kar so ga v kočiji odpeljali domov. Dečkov oče je laški podanik Angelj Costantini.

Pobegli kaznjenci. Neki sodni uradnik je naprosil »svoje višje, da mu dovoli uporabiti tri kaznjence za prevažanje pohištva iz njegovega starega na novo stanovanje, kar mu je bilo tudi dovoljeno in je dobil na razpolago kaznjence brata Rudolfa in Marčela Pollacka ter Ivana Sterbaucha, kateri so včeraj zjutraj pod nadzorstvom jednega kaznizniškega paznika izvrševali svojo nalogo. Dotični uradnik dal jim je nekaj denarja, da so mogli medpotoma iti na dšao vina, kar so napravili, ko so peljali voz po ulici Muda vecchia, kjer so stopili v neko krčmo. Paznik pa jih je zastojal čakal poleg voza na ulici, ker so jo kaznjenci medtem popihali pri drugih vratih iz krčme.

Nesreča na delu. 26-letni tesar Josip Pivetta iz ulice Mareo Polo št. 4 padel je včeraj popoldne z odra, ki je postavljen na neki hiši građeže se tovarne jut blizu mestne plinarne. O pet metrov globokem padcu zlomil si je revež levo nogo pod kolenom, radi česar so ga morali prenesti v mestno bolnišnico.

»Brivea« 23. številka je izšla danes z mnogimi lepimi slikami in polno šaljivega gradiva.

Dražbe premičnin. V četrtek, dne 21. avg. ob 10. uri predpoludne se bodo vate. naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za e. vilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica San Antonio, manufakturno blago in oprema v zalogi; ulica Forn 7 A, bicikl, oprema v zalogi in razno; ulica Rossetti 10,

hišna oprava; ulica Istituto 13, hišna oprava; ulica Farneto 10, železna blagajna; ulica San Sebastiano 1, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 25.97 ob 2. uri popoldne 30.0. C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 763.9 — Danes plima ob 10.37 predp. in ob 9.54 pop.; oseka ob 4.12 predpoludne in ob 3.59 popoldne.

Društvene vesti.

Pevsko društvo »Adrija« v Barkovljah vabi na domačo veselico s petjem, godbo, šaljivo pošto in plesom, ki jo priredi v nedeljo dne 24. avgusta 1902. (o priliki praznovanja praznika barkovljanskega cerkvenega patrona sv. Jarneja) v prostorih »Narodnega doma« v Barkovljah. Zanimivi in obširni program veselice pričakujemo jutri. Začetek veselice ob 5. uri popoldne. Med točkami in k plesu svira veteranska godba. Vstopnina na veselico 20 nč., otroci vpeljeni po starših so vstopnine prosti; vstopnina k plesu za gospode 50 nč., za gospe 25. nvč. Na obilno udeležbo uljudno vabi o d b o r.

Za zavod sv. Nikolaja so darovali nadalje: F. S. župnik sv. Ivan 5 K, Filipčič Ivan dekan v Ločniku 10 K, Kušar F. v Mengšu 10 K, profesor dr. Fran Baren v Požegi 2 K, Josip Janžekovič kapelan št. Peter pri Radgoni 3 K, Koblar, dekan v Kranju 2 K, Škabar Matija duh. pomoč. Rojan 4 K, Leskovec 10 K, občina Karal 20 K in župan Zega 4 K, Zdobšek F. sv. Jurij ob Taboru 4 K, Jernej Zupančič Litija 3 K, Kolor V. M. Reka 5 K, Poljanec Vinko 4 K, Ledvinka župnik 6 K z vsklikom: »Ljubi Bog blagoslovi vaše delo in vam daj obilo uspeha!« Stononik Josipa 2 K, z geslom: »Bog in sv. Nikolaj!« Z. S. duhovnik v Beljaku 10 K, P. D. Spitzer sv. Višarje 14 K z vsklikom: »Posljam to kakor dar sv. Antona, porabite za obleko ali hrano ubogih mladenk!« Wedenig župnik v Otmanoh 1 K, Flis generalni vikar Ljubljana 80 K z vsklikom: »Bog blagoslovi lepo delo!« Šašel, duhovnik Gospa Sveta 4 K, Hudovernik župnik v poklju Kraja 10 K, Wieser Ivan, dekan v Velikoveu 20 K z vsklikom: »Pomoč zavodu, ker tam tudi Korošice najdejo zavetje!«, Guberg Martin župnik Kapele pri Brezicah 10 K, Tiringer Jelšane 4 K, Amalija 1 K, Mlekuš Ana učiteljica Bovec 1 K, Podhostnik And. župnik v Dromljah 10 K, Gregorič S. mlajši 10 K, Breginj, z vsklikom: »Naprej narodne žene!«, Moravec Ivan dekan 4 K, kaplana Bada in Drašek vsaki po 2 K v Cerknem z vsklikom: »V pomoč prekornistemu zavodu!« (Zvršetek pride.)

Vesti iz ostale Primorske.

× Iz Nabrežine nam pišejo: Gospod urednik, že zopet sem tu, da Vam povem nekaj novic. Oskar sem Vam pisal zadajšč, se je tu v Nabrežini marsikaj predruščilo. Postaja, s katero sem se tedaj baval v »Elinosti«, dobila je novega načelnika. Piše se za Kranjca, pa ne smete misliti, da je tudi v rešnici kak rodod Kranjca, ampak Goričan je. Govori izvrstno italijanski in nemški; pravijo pa, da zna tudi nekoliko slovenski. — Pa naj bo to že kakor hoče, fakt je (kakor vemo iz zanesljivega vira), da je mož pravičen, kulanten in vsestransko ljubljiv!

Mi smo radovedni, kako stališče zavzame mož nasproti naši narodnosti! Big ve, da li mu je znano, da smo prejšnjega načelnika večkrat interpelirali radi postajnih napisov, kateri nas tako bodejo v oči, ker med napisi pogrešamo jezik domačinov. Novemu načelniku bodi skrb, da se kaj kmalo informira o stvari in da na viši oblasti priporoči našo zahtevo v izpolnitev.

»Opernega pevca«, starega znanca našega, pa je zadela usoda: revež se je zapel v neljuba razmerja, tako, da mu je sedaj prav težko po svoji »Mignon«. Ko se je »Mignon« odpeljala z brzovlakom proti Dunaju — točil je debele solze in pel s prav hripavim glasom »non lacrimare Mignon«.

Mi za Mignon, pa tudi za pevce me točimo solz — in želimo obema vse — dobro.

B... n.

× »Zavarovalnica goveje živine« v Sežani vabi na veselico s plesom in tombolo, katero priredi v nedeljo dne 24. avgusta 1902. na vrtu g. župana L. Mahorčiča. Začetek točno ob 4. uri popoldne. Vapored:

1. A. Nedved: »Popotnik«, možki zbor s četverosplovom in tenor solo. 2. A. Murko: »Napoleonov samovar«, igra. 3. Vogel: »Cigani«, možki zbor. Vse te točke izvaja sežanski pevski zbor. Med točkami svira godba. Dobitki tombole so: kvaterna: škropilnica; cinkvina: plug; tombola: junica.

Vstopnina na koncert 40 stot., listki za tombolo 40 stot., plesni komad 20 st. o d b o r.

Vesti iz Štajerske.

— Nemška ljudska šola v Ljutomeru. Slovenci so tudi na učnem ministrstvu propadli s svojo pritožbo proti temu, da se trg Ljutomer izloči od dosedanjega šolskega okoliša in konstituira kakor samostojen šolski okoliš. S tem so tržani oproščeni vsakega prispevanja za dvojezično cesarja Franca Jožefa šolo v Ljutomeru.

Tako imajo v Ljutomeru — na slovenskih tleh — Nemci svojo nemško šolo, Slovenci pa — dvojezično!

— Kaj vse se v Celju ne konfiscira? »D. Wacht« piše o grofici Chotek, soprogi avstrijskega prestolonaslednika: »Mi nočemo grofice Chotek za cesarico in mi si je ne damo vsiliti od nikogar! Mi vemo, da bi imeli v njej grobokopa naše narodnosti in mi ne bomo norci, da bi si dajali vrv okoli vratu. Gospa grofica si bo torej, če bo hotela sedeti na prestolu, morala istega naročiti od mizarja za svojo privatno potrebo, ali pa bo morala potrkati kje drugje, če je kaj praznega. Z Avstrijo ni nič! Mi vas nočemo, madame!«

Pa da ne bi gospod državni pravdnik hitro pograbil po kakem svinčniku, da naredi križ čez tole številko našega lista, ga moramo hitro opozoriti, da je tako čitati od besede do besede v nekonfiscirani 64 šte. celjske »Domovine« od dne 19. avgusta t. l.

Mi se ne srdimo, ker »Deutsche Wacht« ni bila zaplenjena, marveč nam je še prav tako: ljudje naj se le kažejo, kakoršnji so! Srdimo pa se, ker vemo, da na državnem pravdniku v Celju (in morda tudi kje drugje) ne bi bilo toliko — liberalnega naziranja, ako bi kakov slovenski list pisal kaj takega. Sinovi matere Velegermanije uživajo pač nenavadno obzirnost tudi tedaj, kadar so — nesramni!

— Za narodne obrtnike. V večem, živahnem trgu v Spod. Štajarju se ponuja prilika dobremu narodnemu peku, da se naseli in si osigura bodočnost. S pekarijo je zvezana tudi žganjarija in eventualno kramarija. Razun tega najdetja dobrega kruha tu li en mizar in čevljar v ravno tem trgu. Pojasnilo daje »Slovensko obrtno in trgovsko društvo« v Celju, kamor naj se reflektantje obrnejo.

Razne vesti.

Žepni pisalni stroj. Kakor poroča neki angleški tehnični list, izumil je nekdo v Ameriki tako majhen pisalni stroj, da se ga lahko v žepu nosi okoli. Iznajditelj tega stroja je Evgen Mac Clean Long, sin iz zgodovine znanega generala Longa. Ustanovila se je že delniška družba s skoraj pol milijona kron ustanovnega kapitala za izdelovanje teh strojev. Aparat sestoji iz neke škatle iz kavčuka in iz stroja iz aluminija. Zatrjuje se, da se more že v dveh urah naučiti raba stroja ter da se s sedemdesetno vajo zadobi popolno izurjenost.

Carmen Sylva in grof Tolstoj. Kakor poročajo iz Budimpešte, je pesnica Carmen Sylva (romunska kraljica) že ponovno povabila grofa Leva Tolstega, naj jo obišče v Sinaji. Sedaj pa da se je veliki ruski pesnik, ker je okrevljal od težke bolezni, vendar odločil, da se odzove temu povabilu. Ker je Tolstoj izobčen iz ruske pravoslavne cerkve, bi se o njegovi smrti ne priredil cerkveni pogreb, valed česar da je sklenil, da preživi svoje poslednje dneve življenja ra Romunskem, oziroma želi, da bi tudi v slučaju, ako umre na Ruskem, njegovo truplo pokopali na Romunskem.

Boj sneženimi kepami — v avgustu! — Ko je pred nekaj dnevi iz Upsale na Švedskem došel vlak do postaje Bärby, zagledali so potniki s čudom na postaji cele kupe snega. V par minutah so bili vsi železniški vozovi prazni in potniki so se začeli prav pridno obmetavati s sneženimi kepami. Vlak je moral dalje potovati, nego navadno, in je šel naprej še le potem, ko so se potniki do sitega nakopali.

30.000 kron znaša glavni dobiček »Olo-muške razstavne loterije«. Opozarjamo naše cenjene čitatele, da se bo vršilo srečkanje nepreklicno dne 25. septembra 1902. in da se v gotovini izplačajo vsi dobitki z 10% o d b i t k o m.

Brzobjavna poročila.

Aretiran advokat.

DUNAJ 20. (B.) Dvornega in sodnega advokata dra. Antona Löblna, bivšega deželnega poslanca nižjeavstrijskega, so danes predpoludne aretirali, ker je na sumu sleparije, poneverjenja in izsiljevanja.

Justifikacija.

KRALJEVI GRADEC 20. (B.) Danes po 6. uri zjutraj so obesili tu 25-letnega Ivana Jaroša, ki je dne 21. septembra m. l. na bestialen način umoril 15-letno Marijo Subanek, razkosal nje truplo in je potem deloma sežgal.

Ruska eskadra.

CARIGRAD 19. (B.) Ruska eskadra je po 10 dnevnem obisku turških pristanišč ob Črnem morju odplula iz Trapezunta v Batum.

Zmrzlina v Ameriki.

RIO DE JANEIRO 20. (B.) V večini okrožij, kjer se prideluje kava, je zavladovala zmrzlina.

Protesti proti odredbam turške vlade.

CARIGRAD 19. (B.) Poslaniki Avstro-ogerske, Anglije in Italije so protestirali danes z identično noto proti po turških listih naznanjeni dveodstotni carini na putje že obdačeno blago, ki se prevažajo iz enega turškega pristanišča v drugo. Ostali poslaniki se pridružijo temu protestu.

CARIGRAD 19. (B.) Angleški in italijanski poslanik sta izročila Porti noto, v kateri protestujeta proti proglašeni dvajsetdnevni karanteni za provenijence iz Egipta, ker je po pogodbi dovoljena le desetdnevna karantena. Ostali poslaniki se utegnejo pridružiti tudi temu protestu.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Svoji k svojim!
ZALOGA
pohištva
dobro poznane
tovarne mizarske zadruga v Gorici (Solkan)
vpisana zadruga z omejenim poroštvom
prej Anton Černigoj
Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)
št. 1. hiša Marenzi.
Največja tovarna pohištva primorske dežele.
Solidarnost, zjamčena, taji les se osuši
v to nalašč pripravljenih prostorih, s
temperaturo 60 stopinj. — Najbolj udobna, mo-
derni sestav. Konkurenčne cene.
Album pohištva brezplačen. —
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Proti
kašlju, grlobolu, hripavosti, kataru, upa-
danju glasu, itd. itd.
zahtevajte vedno
Prendinijeve pastilje.
Čudovit učinek pri peclih, govornikih, prepovedni-
kih, učiteljih itd.
Dobivajo se v škatljicah v Prendinijevi lekarni
v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah
kakor tudi po celi Evropi.
Škatljica stane 60 stotink.

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva
vseh vrst.
— T R S T —
TOVARNA:
Via Tesa,
vogal
Via Limitanea
ZALOGA:
Piazza Rosario št. 2
(šolsko poslopje)
in Via Riberge št. 21
Telefon št. 670.
Velik izbor: tapetarij, zrcal in slik. Iz-
vršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI CENIKI ZASTONI IN FRANKO
Predmeti postavijo se na parobrod
ali železnico franko.

Odlikovana v Rimu se zlato kolajno in zaslužnim križcem. Odlikovana na Dunaju se zlato kolajno in častno diploma.

Odlikovana tovarna za čopiče in ščetke
Ivan Angeli
ulica Canale 5
nasproti cerkve sv. Antona novega.

Etini specialist za izdelovanje zidarskih in slikarskih čopičev; lastna specializirana čopičev za barvanje s pokostjo. Pleteni naslanjači francoskega sestava in nedosežne kakovosti.

Se ne boji nikake konkurence glede zmernih cen kakor tudi izvrstnega izdelka.

Čuvati se je dobro da se ne zmenja moja trdka s konkurenti jednakega imena.

Glavni zastop za Trst, Kras, Goriško, Istro, Dalmacijo in Tirolsko zavarovalnega društva na življenje in rente

GLOBUS
centralno ravnanje na Dunaju
1. Franz-Josefs-Quai št. 1a (v lastni hiši).
Popolno vplačana glavica 2.000.000 K, ustanovljena od durajskega bančnega društva in bavarske hipotekarne in menične banke v Monakovu.

Sprejema zavarovanja na življenje v raznovrstnih kombinacijah in proti nizkim premijam. Sprejema zavarovanje otrok brez zdravniškega pregleda, izplačavi v slučaju smrti ali prehoda v vojsko zavarovani znesek proti malemu odbitku pred pretekom zavarovalne dobe.

Glavni zastop v Trstu, Corso št. 7. Telefon 469.

Odlikovan z dvema zlatimi in bronastimi kolajnami

Fran Hlavaty
ulica Giulia št. 1/A.
Obuvala po angleškem in francoskem vzoru izdeluje po meri cenj. damam in gospodom kakor tudi za otroke. Delo okusno in trpežno.
Popravljanje starega obuvala.
Priporoča se pri najsolidnejšem delu in zmernih cenah.

M. Aite
trgovina z manifakturnim blagom
ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 8
s podružnico ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 5.

si dovoljuje obvestiti slavno občinstvo in cenj. odjemalce, da je jako pomnožila svojo zalogo kakor tudi povečala prostore s tem, da je ustanovila zgornj omenjeno podružnico zato, da more v polni meri zadostiti vsem zahtevam cenj. odjemalcev.

V obeh prodajalnicah vdobiva se razno blago najboljše kakovosti in najmodernejše iz prih. tovarn, posebno pa snovi za moške in ženske obleke, srajce, ovrtnike, ovrtnice, tu je velikanski izbor platnenega in bombažnega blaga, prtov in prtičkov ter vsake vrste perila, bodi od bombaža, ali platna. Pletenine, svilene raznovrstni okraski za šivilje in kitničarke. Velikanski izbor snovij za narodne zastave in trakove za društvene znake.

Sprejema naročbe na moške obleke po meri, katere izvrši najtočneje in najustaneje po cenah, da se ni bati konkurence.

Poskušaj, da se prepričaš!

Prodajalnica izgotovljenih oblek
Alla città di Trieste
trdke

EDVARD KALASCH
Via Torrente št. 34
nasproti gledališču „Armonia“ s krojačnico, kjer se izvršujejo obleke po meri in najugodnejših cenah. V prodajalnici ima tudi zalogo perila za delavski stan po izvenredno nizkih cenah. Izbor boljših in navadnih snovij.

VELIK IZBOR
izgotovljenih hlač za delavce kakor tudi blaga za hlače, ki se napravijo po meri.

Srečkanje
nepreklicno
25. septembra 1902.

Glavni dobiček
kron 30.000 kron

Olmuške rastavne srečke
po 1 krono

priporočajo:
Josip Bolaffio, Mandl & C.o. Mercurio
Triestino, Ig. Neumann, Henrik Schiffmann, Josip Zoldan v Trstu.

Vsi dobitki se od prodajalcev izplačajo z 10% odbitkom v gotovini.

Starbinsko podjetje **G. TÖNNIES** Starbinsko podjetje
Ljubljana.

Tovarna za mizarstvo orodje in parkete, stavbinsko in umetno ključarstvo.
Delavnica za konstrukcijo železa itd.

Sprejema naročbe za vsakovrstna mizarstva dela kakor: kompletna okna za cele stavbe in izločna okna na vreteno, vrata, portale, oprave za prodajalne in drugega pohištva v vseh slogih. — Podovi mehki in trdi vseh vrst kakor: deščice, parkete, od jermenov in navadnega lesa. Kompletna stavbinska kovaška dela, stopnice, ograje, žične mreže, železne zatvornice na vreteno ita. itd.

Proračuni brezplačno. Reference prve vrste na razpolago.

Ulica Carintia 12. — Telefon 870.

sprejema naročila
vsakovrstnih tiskovin.

TISKARNA „EDINOST“

Trgovina z železnino „**MERKUR**“
PETER MAJDIČ
v Celju, Graška cesta števil. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljše železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedelskega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in stroje; vsakovrstnih panev, ključalnicarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, zrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

Tomaževa žlindra, najboljše umetno gnojilo.

Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev.

Postrežba točna. Cene nizke.

Svilene plinove **MREŽICE!!**
„ROYAL“
dajajo najbolj bleščečo luč in so neverjetne solidnosti
po 35 in po 50 nvč.

Cilindri, tulipani, klobuki za svetilke itd.

Naročbe.
PODJETJE ZA NEPREGORLJIVE LUČI
P. ROZZO, ul. S. Antonio 5.

Andemo de Franz
krčma
v ulici Geppa št. 14.

Toči vina prve vrste:

Bela vipavska liter po 36 kr.
Črna istrska „ 36 „
Istrski refošk „ 48 „

Kuhinja domača, vedno preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili po zmernih cenah

Družinam se pošilja na dom od 10 litrov naprej: Ipavsko belo liter po 28 kr.
Črna istersko liter po 28 kr.

Priporoča se tudi krčmarjem, katerim dajem vinocd 50 litrov naprej po dogovorjeni ceni.
Josip Furlan, lastnik.

FERDO GUŠTINČIČ
klesarski mojster
TRST (via Giuliani 11) — BARKOVJE (zraven pokopališča)

Izvršuje vsakovrstna in najfinejša ornamentalna dela kakor n. pr.: oltarje, spomenike, kipe, poprsja. — Razna dela iz mramorja, cementa in gipsa, kakor tudi slike po fotografiji v vsakovrstnih formatih itd. itd. Več slik je na ogled v »Narodnem domu« v Barkovljah.

Lastni kamenolom v Petrovici (Repen). Žage na motor.

Cene po pogodbi in jako nizke.

Priporočuje se slav. slovenskemu občinstvu za obile naročbe udani

Ferdo Guštinčič
klesarski mojster.

TOVARNA POHIŠTVA
IGNACIJ KRON
Dvorni založnik. — Ustanovlj. 1848.

TRST TRST

ulica Cassa di Risparmio
Tovarna na Dunaju.

Novi ceniki, izvirni narisi, načrti za sobe na zahtevanje — brezplačno.

Na prodaj v Rojann
lepa hišica z vrtom
10 minut oddaljena od cerkve, 1-pa pozicija. Več se izve v upravnistvu lista »EDINOST«.

JAKOB BAMBIČ
trgovec z jedilnim blagom
Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejšega. — Najfineje testenine, po jako nizkih cenah, ter moke, žita, ovsu, otrobi. — Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. — Cenike razpošilja franko.

Srečkanje že 4. oktobra 1902.

Srečke loterije c. k. dun. redarstva
po 1 krono

1500 dobitkov, med temi 100 glavnih dobitkov v efektivni vrednosti

kron 50.000 kron.

Prvi trije glavni dobitki kron 25.000, 5000, 1000 se izplačajo na zahtevanje po odbitku zakonitega davka

v gotovem denarju.

Vdobivajo se v vseh menjalnicah, tobakarnah, loterijskih nabiralnicah in pri

Polizei-Lotterie-Bureau, Dunaj, I. Singerstrasse 2, kateri pošilja tudi vsakemu kupcu srečke brezplačno in franko izkaz srečkanja.

Dečka z dežele
14—16 let se išče za neko žganjarijo v mestu. Natančneje se poizve v našem upravnistvu.